Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. No. 39. JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, FEBRUARY 27, 1997. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 27-го ЛЮТОГО 1997 р. Ч. 39. РІК CIV.

ГКУ ЗАХИЩАЄ ІМПЕРІЯЛІСТІВ

Київ (УНІАР). — Партія "Громадянський Конгрес України" оприлюднила заяву з протестом проти ноти Міністерства Закордонних Справ України, надісланої до Міністерства закордонних справ Росії з приводу можливого приїзду в Крим заступника голови російського парляменту С. Бабуріна і голови комітету Державної думи у справах СНД Г. Тіхонова.

МЗС України проголосило персонами нон-грата ще двох відомих російських політиків — Бабуріна і Тіхонова. Обидвох попереджено, що їх можуть видворити з території України в примусовому порядку, пишуть автори заяви. На думку керівників ГКУ, таке рішення супроводжується нічим не підтвердженими звинуваченнями у багаторазовому порушенні російськими депутатами Конституції України та її законів.

"Ми засуджуємо дії київської дипломатії і розцінюємо їх як чергову спробу дистанціюватися від Росії шляхом штучного нагнітання напруження. Ми звертаємо увагу на те, що антиросійська політика, яку проводить керівництво України, є зворотним боком зрадницького курсу, який веде до перетворення України в колонію Заходу і НАТОвський форпост на кордоні з Росією. Ми вважаємо, що правлячий в Україні режим в неприпустимій мірі перевищує свої уповноваження. Антиросійський курс ніколи не отримував легітимації шляхом публічного схвалення на виборах чи референдумах. Ми впевнені, що не отримає і в майбутньому, бо в Україні та Росії живе той самий народ. Київським політикам треба засвоїти це. В іншому випадку вони ризикують опинитися в Україні персонами нон-грата", — сказано в заяві, текст якої широко розповсю-джено через факс і пере-дано до всіх засобів масо-вої інформації.

Л. Кучма продовжує звільняти міністрів

Київ. — Президент Леонід Кучма звільнив 25-го лютого чотирьох міністрів „за серйозні недоліки в роботі", однак аналітики стверджують, що зміни в Кабінеті Міністрів не покращать економічну ситуацію в країні, повідомили засоби масової інформації.

Міністер фінансів Валентин Короневський, міністер статистики Олександер Осауленко, міністер економіки Василь Гурєєв і міністер машинобудування та військово-промислового комплексу Валерій Малєєв втратили свої становища на 11-ий день після звільнення міністра сільського господарства і заступника міністра транспорту. Як відомо, Л. Кучма 14-го лютого у своєму виступі оголосив боротьбу з корупцією, яка, за його словами, пустила глибоке коріння в Україні.

Однак, як повідомляє агентство Ройтерс, Олександер Разумков, голова Центру незалежних політичних і економічних студій, назвав зміни в українському Уряді безглуздими, бо, на його думку, проблеми знаходяться в самій економіці, а не в міністрах.

Аналітики оцінили звільнення спробою примусити замовчати критиків і можливо врятувати прем'єр-міністра Павла Лазаренка, який 21-го лютого піддав гострій критиці звільнених міністрів.

(Закінчення на стор. 3)

Савдійці відвідують Вашінґтон

Вашінґтон. — У вівторок, 25-го лютого, до Вашінґтону на чотириденні офіційні відвідини прибула делегація важливих державних урядовців Савдійської Арабії на чолі з братом короля Фагда. Головною метою делеґації є направити поважно пошкоджені стосунки між обидвома країнами, що витворилися з приводу слідства державних властей Савдійської Арабії терористичного збомблення мешканевих забудовань біля Даграну, де загинуло 19 американських військовиків- летунів.

Брат короля Фагда принц Султан бін Абд аль-Азіс, заступник прем-м'єр-міністра та міністер оборони і летунства відбули приватну зустріч з президентом Биллом Клінтоном, а опісля з іншими міністрами були на зустрічі з віцепрезидентом Ал Ґором. Савдійці намагаються підкреслити, що ці відвідини є найвизначнішою дипломатичною місією до Вашінґтону від довшого часу. Заплановано також зустрічі з секретарем Державного департаменту Меделин Олбрайт і секретарем Департамену оборони Вілліямом Когеном. Вже тільки місяць після того, як головний прокурор ЗСА Джене Ріно і директор ФБІ Луї Фрі скритикували уряд Савдійської Арабії за брак співпраці у слідстві згаданого терористичного акту.

Хоч савдійці на пресовій конференції запевняли репортерів засобів масової інформації про те, що зустрічі були продуктивними та корисними для

(Закінчення на стор. 3)

В Палестині знову пролилася кров

Єрусалим, Ізраїль. — У селищі Гізма на західньому березі Йордану, яке перебуває під контролею палестинської та ізраїльської адміністрації, стався новий кривавий інцидент.

Як розповіли очевидці, троє жидів в цивільній одежі зайшли до будинку палестинської родини і намагалися заарештувати одного з її членів. На галас збіглися сусіди, тоді ізраїльтяни почали стріляти, вбивши одного палестинця і поранивши двох.

Масове обурення з боку палестинського населення викликала офіційна заява ізраїльського військового командування, в якій безпідставно стверджується, нібито на тих трьох ізраїльтян, які насправді були агентами служби безпеки, напали палестинці, і тому, мусили відкрити вогонь.

„Ця подія є черговою ганебною плямою на сумлінні ізраїльського уряду і всієї країни,— сказав, коментуючи інцидент, керівник палестинської служби безпеки Джибріль Раджуб.

Того ж дня поблизу Геброну, на жидівському цвинтарі Кіріят-Арба, де віднедавна стоїть пам'ятник Барухові Гольдштайнові, який застрілив 29 палестинців під час їхньої молитви, жидівські пацифісти провели демонстрацію проти вшанування пам'яті вбивці. Вони вимагали зруйнувати пам'ятник Б. Гольдштайнові. Проти демонстрантів організовано виступили жидівські поселенці Геброну, однак ізраїльській поліції вдалося унеможливити сутичку.

Парлямент України визнав неприйнятним проєкт закону про Уряд

Київ (УНІАР). — На сесії Верховної Ради України обговорено в третьому читанні проєкт закону про Кабінет Міністрів України.

Після короткого обговорення депутати ухвалили постанову про неприйнятність законопроєкту про Кабінет Міністрів, оскільки деякі його положення не узгоджуються з Конституцією України. Згідно з постановою спеціяльна комісія спільно з Урядом повинна попрацювати над законопроєктом і через місяць представити його на повторне третє читання.

Для ухвалення постанови про неприйнятність законопроєкту необхідно, щоб за це проголосувала одна третина зареєстрованих депутатів. Оскільки на засіданні зареєструвався 341 депутат, то достатньо було 114 голосів, а за постанову проголосував 161 депутат.

Переглядові підлягає стаття 6, де число міністрів обмежується до 25-ох осіб, що не узгоджується зі ст.14 і 106 Конституції України. Також статті 7 і 9, де йдеться про консультування Президента з Головою Верховної Ради та представниками депутатських груп і фракцій щодо внесення кандидатури на пост прем'єр-міністра. Належить узгодити з Конституцією і статтю 10, яка зобов'язує Президен-

(Закінчення на стор. 3)

В. Кисельов боротиметься з корупцією

Симферопіль. — Як повідомила УНІАР, новопризначений постійний представник Президента України в Криму Василь Кисельов має намір почати свою діяльність у посиленні боротьби з кримінальними структурами. Про це він заявив під час першої на новому пості пресконференції.

В. Кисельов, між іншим, оголосив про початок кампанії за повернення грошей до бюджету за допомогою спеціяльних бригад контрольних органів. У такий спосіб новопризначений представник Президента сподівається провести акцію "Чисті руки".

Під час пресконференції В. Кисельов наголосив: "Головне — це повернути гроші до бюджету, поставити заслону розкраданню державного майна й не допустити до дальшого зубожіння народу. Все іде звідси. Корумпованість настільки охопила всі гілки влади, що з цим потрібно починати боротьбу, й боротьбу дуже ефективну".

За словами В. Кисельова, з метою прискорення цього процесу він має намір запросити з інших областей України бригади перевіряючих, очолюваних невтральними у ставленні до кримської ситуації людьми.

Україна затіснює зв'язки зі Заходом

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Американський журнал „Новини з ділянки оборони" з датою 9-го лютого подає цікаві новини свого постійного спостерігача з Брюсселю, на тему зусиль України нав'язати тісніші стосунки зі Заходом ще перед липнем, в якому НАТО має прийняти нових членів із держав східнього блоку.

На думку журналіста Джіованні ді Бріґанті, Україна приготовляється пильно до „маратонських" переговорів з НАТО і представниками десятьох західніх держав, що творять окрему унію, на тему політичних, економічних і військових зв'язків. При тому українське правління пробує також затіснити свої військові стосунки з Польщею, Румунією і Туреччиною. Через стагнацію відносин із Росією, яка контролює приплив засобів енергії в Україну, американський журналіст уважає, що Україна не має нічого до втрачення, коли старається нав'язати тісніші стосунки зі західніми державами. Хоча представ-

(Закінчення на стор. 3)

Міжнародній співпраці заважають бюрократи

Київ (УНІАР). — Амбасадор Литви в Україні Вітаутас Пляцкайтіс відповів на запитання кореспондента УНІАР з приводу співпраці між Україною і Литвою.

В. Пляцкайтіс оцінив взаємини двох держав як "дуже позитивні", оскільки між державами немає ніяких спірних питань. " У цілому наша зовнішня політика підтримується Україною: Україна не проти поширення НАТО, і це вигідно Литві, оскільки ми намагаємося вступити до цієї організації. Україна і Литва прагнуть стати членами Европейського союзу — це теж наша спільна мета. На цьому шляху Литва перебуває дещо попереду — ми є асоційованим членом ЕС і сподіваємося за кілька років стати повноправним членом цієї організації. Отже, у питанні зовнішньої політики можна сказати, що жодних суперечок і проблем між Україною та Литвою немає", — сказав амбасадор Литви.

Щодо економічної співпраці то, на думку В. Пляцкайтіса, вона могла б бути активнішою: ці процеси гальмуються рес-структури-

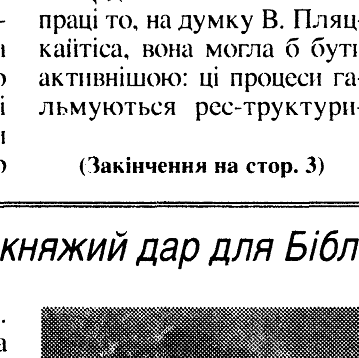
(Закінчення на стор. 3)

Міжрегіональний бльок реформ також бльокується з НДП

КИЇВ. — Заступник голови Партії "Міжреґіональний Бльок Реформ" Володимир Голуб під час зустрічі з журналістами сказав, що питання про вступ партії до громадського об'єднання "Нова Україна" вирішуватиметься на наступному з'їзді об'єднання. Вже і сьогодні багато членів МБР є одночасно і членами "Нової України", а голова МБР Володимир Гриньов свого часу очолював "Нову Україну". Отож партія має всі шанси для бльокування з Народно-Демократичною Партією, Ліберальною Партією України, Християнсько-Демократичною Партією, очолюваною Віталієм Журавським, та політичним об'єднанням "Міст", до якого входять Партія Праці, Демократична Партія і Соціял-Демократична України Об'єднана.

О. Кобаса зложив княжий дар для Бібліотеки ім. Стефаника

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.). — У відповідь на статті та заклик поміщені впродовж останніх тижнів на сторінках „Свободи" у справі порятунку для Львівської Бібліотеки ім. В. Стефаника у Львові, яка є у великій фінансовій кризі, відгукнулися наші читачі своїми щедрими датками. Імена цих жертводавців враз із сумою, яку вони зложили подамо вичерпно в найближчому часі.

О. Кобаса (у молодому віці)

Однак вже тепер хочемо поінформувати нашу громаду про окремий, справді „княжий дар" сина Лемківщини, Олександра Кобаси, який в пам'ять своєї дружини Ольги зложив на ту ціль 50.000 дол., започатковуючи тим окремий фонд „Лемківщини".

Жертвенність О. Кобаси не обмежилася до того дару, який сильно допоможе Бібліотеці ім. В. Стефаника у Львові до ведення знова так конечної праці та втримання імені одної із найбільших книгозбірень України, який привітають працівники бібліотеки з великою радістю і полегшою..

О. Кобаса вже раніше був ініціятором фундації „Карпати", що її заснував у 1955 році у Пряшеві в цілі „дослідження та розвитку культури русинів-українців Карпатського реґіону та підтримки ви-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

РОЗСЛІДУЮТЬ СИТУАЦІЮ НА ЕНЕРҐОРИНКУ

КИЇВ. — Голова тимчасової парляментарної комісії розслідування ситуації на енерґетичному ринку України Микола Дудченко повідомив, що комісія підготувала звіт для Верховної Ради. Висновки комісії такі, що існування нинішнього монопольного ринку енерґоносіїв порушує антимонопольне законодавство і створює в Україні клановo-адміністративну систему. За словами М. Дудченка, ґазоторго-вельні компанії України розраховувалися за імпортований з Росії ґаз бюджетними грошима. Тобто тими грошима, які мали піти на зарплатню та пенсії.

"АФГАНЦІВ" ПРИВІТАЛИ ІЗ ЗАКІНЧЕННЯМ ВІЙНИ

КИЇВ. — Міністер оборони України Олександер Кузьмук зустрівся з колишніми учасниками бойових дій в Афґаністані. В українських збройних силах продовжують службу 150,000 учасників афганської війни, розпочатої Совєтським Союзом. Міністер вручив військово-службовцям грамоти і цінні подарунки. Декому з них присвоєно чергове військове звання. Міністер висловив подяку за сумлінну службу і високу професійність. Зустріч присвячено восьмій річниці виведення совєтських військ із Афганістану. Голова Верховної Ради Олександер Мороз надіслав Українській Спілці Ветеранів Афганістану привітання з восьмою річницею з дня виведення совєтських військ з тієї країни та побажав здоров'я і більше оптимізму. Голова парляменту наголосив у привітанні, що Україна робить усе від неї залежне для унеможливлення подібних збройних конфліктів.

ПАРЛЯМЕНТ КРИМУ СКАСУВАВ ПОСТАНОВУ ПРО НЕДОВІР'Я УРЯДОВІ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Верховна Рада Автономної Республіки Крим скасувала свою постанову про недовір'я Раді Міністрів Криму та її голові Аркадію Демиденку. Парляментаристи автономії звернулися до Президента України з проханням посприяти, щоб при ухваленні Верховною Радою України закону про Раду Міністрів Криму був взятий до уваги проєкт, запропонований кримським парляментом. На сесії обрано президію кримського парляменту і затверджено керівників парляментарних комісій. Цього разу деяких успіхів досягли кримські татари: до президії увійшло чотири представники фракції "Курултай", яка має 14 місць у парляменті Криму. Депутати не залишили без уваги бійку вчинену Володимиром Засокою проти члена фракції "Творення" Петра Моргунова. В. Засокову усунено з посту голови комісії, яка котролею приватизацію, та виведено зі складу комітету боротьби зі злочинністю. Три фракції кримського парляменту, які входять до антикримінальної коаліції, виступили із заявою про нелеґітимність результатів виборів Анатолія Гриценка на голову Верховної Ради Автономної Республіки Крим, оскільки були випадки тиску на деяких депутатів, а також виявлено фальшування результатів голосування.

СМЕРТНА КАРА У СВІТЛІ ЮРИДИЧНИХ І МІЖНАРОДНИХ АСПЕКТІВ

КИЇВ. — У Верховній Раді України відбулася пресова конференція, на якій голова Комісії в закордонних справах і зв'язках з закордоном, віцепрезидент Парляментарної Асамблеї Ради Европи Борис Олійник та заступник голови Комісії правної політики та судово-правної реформи проф. Василь Костицький розповіли про юридичні та міжнародні аспекти скасування смертної кари. В. Костицький нагадав, що під час вступу до Ради Европи у 1995 році Україна зобов'язалася запровадити мораторій на виконання смертних вироків, а до квітня 1998 року законом скасувати смертну кару. Після прийняття Конституції 46 українських парляментаристів звернулися до Конституційного суду з офіційним поданням про визнання такого виду покарання жорстоким і нелюдським, а також таким, що суперечить Конституції України. До Верховної Ради 10-го квітня 1996 року внесено законопроєкт, у якому передбачено заміну смертної кари на довічне ув'язнення. Ще один законопроєкт, де йдеться про введення мораторію на винесення смертних вироків, скеровано Верховній Раді 29-го січня 1997 року. Автор першого законопроєкту — В. Костицький, а другого — Кабінет Міністрів України. У статтях 3, 7, 27 і 28 Конституції сказано, що ніх-то не може бути підданий жорсто-кому поводженню, що принижує людську гідність і не може бути позбавлений життя. Порядок виконання смертної кари не вреґульовано відповідними законами. А коли таких законів немає, то виконання смертних вироків суперечить Конституції. Міністерство Юстиції України та Верховний суд мають вреґулювати питання про перенесення виконання смертних вироків до вирішення цього питання в Конституційному суді та ухвалення відповідного закону у Верховній Раді. На запитання, чи може Президент своїм указом ввести мораторій на виконання смертних вироків, відповідь була, що в Конституції не передбачено достатніх підстав для видання такого указу.

БОРОТЬБА ЗА ПРИМІЩЕННЯ

КИЇВ. — Міністерство Науки України в оприлюдненій заяві стверджує, що засоби масової інформації необ'єктивно та однобічно висвітлюють боротьбу за приміщення на Бульварі Т. Шевченка 16 між Міністерством Науки і Товариством "Знання". Як сказано в заяві, конфлікт викликаний наміром міністерства розташуватися в Українському будинку економічних та науково-технічних знань (УБЕНТЗ), який Товариство "Знання" вважає своєю власністю. Міністерство вважає, що будинок ніколи не був колективною власністю Товариства "Знання", він був і залишається державною власністю. Міністерство Науки має рішення з цього приводу Вищого арбітражного суду з 13-го грудня 1996 року. Згідно з цим документом, Товариство "Знання" зобов'язане звільнити будинок у Києві на бульварі Т. Шевченка 16, а Міністерство Науки лише виконує розпорядження Уряду і рішення арбітражного суду, наголошено в заяві.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 24-ГО ЛЮТОГО, два республіканські члени Палати Репрезентантів, оскаржили Уряд президента Билла Клінтона у безвідповідальності, коли іідеться про уділення громадянства іміґрантам. Вони закидають демократам, що мотивуючись політиканством виборчого року — від серпня 1995 до вересня 1996, — 180,000 іміґрантів отримали американське громадянство без попередньої перевірки чи мають вони за собою будь-які злочинні потягнення. Департамент юстиції веде слідство у цій справі та вже позвітував Конґресові, що деякі з новозаприсяжених громадян, як виявилось, мають за собою злочинні переступлення, котрі можуть бути причиною втрати їхнього громадянства.

У СВІТІ

ВЖЕ ПОНАД ДВА МІСЯЦІ перуанські повстанці з марксистського угрупування Тупак Амару тримають 72 закладників у резиденції японського амбасадора в столиці країни Лімі. Досі перуанський президент Альберто Фуджіморі не забирав надто голосного становища, хибащо на самому початку заявив, що не піде на жодні уступки вимагані повстанцями. Одначе минулого понеділка, 24-го лютого, президент Перу вперше публічно скритикував розвідчу службу і державну поліцію Перу за те, що не зареаґували на отриману інформацію, що повстанці Тупак Амару звозять зброю зі своїх криївок у джунґлях до Ліми та готуються до якогось збройного чину.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Погода на завтра

Коли нам хочеться порівняти політику з якимсь іншим явищем, то найкраще — з кліматом. Властиво, газети найчастіше й вживають цей вислів: політичний клімат. Також говорять про „погоду“ у внутрішньому чи міжнародному політичному житті. І вона, як і погода надворі, теж має свої прикмети. Може, хтось з читачів пам'ятає, що серед лютневих погодніх прикмет нашого народу є така: як вовки виють поблизу людських жител — значить, треба ще чекати морозів.

На дуже подібну політичну прикмету вказували вже в перші роки української державної незалежности найбільш далекоглядні аналітики: мовляв, якщо російські великодержавні „вовки“ завиють біля польської національної хати чи мадярської, чи чеської, то невдовзі реваншистські морози вдарять у прибалтійських республіках, а коли виття почуємо під естонським чи литовським порогом, то це майже автоматично провіщуватиме посування імперської зими в Україну.

І подивімося на теперішню геополітичну дійсність. Розпад совєтської імперії нічого не навчив Росію, тюрму народів. Втративши колись загарбані від багатьох націй території, вона вповні зберегла свою великодержавницьку ментальність і експансіоністичну психологію. Всі без вийнятку її лідери — праві, ліві, центристські — знову обіцяють народові „оновлену велику Росію“, йдучи до неї не вперед, а назад. На наших очах так звана Співдружність Незалежних Держав перетворилася на керовану з Москви наддержавну структуру. Два роки Росія вела криваву загарбницьку війну проти Чечні, і хоч не виграла її, проте тим же часом поставила на коліна білорусів. Росія має найбільший у світі військовий ядерний потенціял, а її парлямент дотепер не ратифікував договір Старт-2. Колишні совєтські сателіти, Польща, Мадярщина, Чехія, реаґуючи на „об'єднувальну“ тенденцію, що відроджується тепер у Росії, інстинктивно сахаються від неї. Так прийшло до ідеї поширення НАТО на схід, якій Москва шалено опирається. Годі сказати, чи спроможеться західній світ на достатню політичну волю, але стає все більш очевидним, що коли Росії вдасться залишити поляків, мадярів та чехів поза „парасолькою“ НАТО, то наступною жертвою московських претенсій стане Прибалтика.

І вже є фактичні підтвердження цьому. Пресова служба президента Росії Боріса Єльцина оприлюднила зовнішньополітичну програму щодо прибалтійських країн.Стратегічну ціль Росії у балтійському реґіоні цей документ визначає як „...створення конструктивного моделю взаємин на принципі заохочення до економічної інтеграції... на принципі неподільности безпеки держав“. Зауважуємо „новий“ термін — „неподільність безпеки держав“, підказаний, проте, старою московською політикою: неподільна безпека на практиці означатиме, що прибалтійці не матимуть повної незалежности від Москви.

Далі, у 1-му параграфі, дається пояснення: „Вступ країн Балтики до НАТО став би серйозною перешкодою між ними і Росією, вкрай негативно позначився б на перспективах зформування довготривалого моделю конструктивного співробітництва в реґіоні“. Документ остерігає, що Росія „захищатиме права співвітчизників (тобто росіян) у балтійських країнах“. Пункт „Розвиток економічних зв'язків„: „...Бачимо перспективу у зміцненні позицій російського капіталу в економіці країн Балтії“. Ще б пак!

Нарешті, точка „Розвиток культурно-інформаційного співробітництва“. Вона зводиться до заклику Москви „...подолати ще існуючі у країнах Балтії страхи з приводу російського 'культурного імперіялізму'“. Ці останні два слова — у знаках наведення, мовби в дійсності ніякого імперіялізму й не було.

Ситуція дуже цікава, щоб не сказати гірше. Захід, як відомо, завжди ставився до прибалтійських країн інакше, ніж до решти совєтських республік. З'єднані Стейти Америки ніколи не визнали передвоєнної анексії Москвою трьох балтійських держав. Але одна річ — не визнавати неволі прибалтійців, а цілком інша — обстояти їхню волю.

Доходить знову до випробування: чи зможе Захід ґарантувати свободу і незалежність визволеним з-під москосвської неволі народам? І якщо російський холод таки скує руки вільнолюбним прибалтам, то як же тяжко буде встоятися незалежній Україні!

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

М. Мельник

ПРО ЗБРОЙНІ СИЛИ РОСІЇ І УКРАЇНИ

Один з найповажніших тижневиків Франції, „Ль'Експрес", 2-го грудня 1996 року надрукував репортаж про збройні сили Росії. Автори статті твердять, що під сучасну пору збройні сили Росії переживають кризу ідентичности і моралі, як теж кризу політичну і бюджетну.

Свідчення занепаду

Виплачування платень для офіцерів сповільнилось після 1994 року, а після президентських виборів в липні 1996 року платні ці були затримані. В наслідок того біля 30,000 офіцерів, між ними найкращі спеціялісти, залишили збройні сили. Щоб втримати свої родини, принаймні третина підофіцерів, в додатку до військової служби, працює там, де якусь працю можна знайти. Понад тисячу підофіцерів поповнили самовбивство, це на 26 процентів більше, ніж минулого року. Також велике число звичайних вояків поповнили самовбивство. На Делекому Сході були випадки голодової смерти.

Більшість офіцерів і вояків мають тільки одну уніформу, яка є надто легка, щоб захоронити людину перед холодами зими. Молоді люди втікають від побору до війська, в осені минулого року кількість дезертирів досягла 13 відсотків.

Гроші на збройні сили становили 8 відс. внутрішнього валового продукту в 1990 році, в 1996 році вони впали до 3.7 відс., а деякі експерти заявляють, що дійсна цифра — біля 2 відс.

Моторові види зброї старіють дуже скоро. Їх треба безнастанно направляти, а запасових частин знайти неможливо. З огляду на брак пального, пілоти літають в найкращому випадку одну десяту годин, потрібних для реґулярних вправ. Значна кількість бомбардувальників „сидить" в ганґарах і в такій ситуації за п'ять літ вони стануть безвартісні.

Контр-адмірал Валерій Алєксін заявляє, що коли така безгосподарність буде продовжуватись, тоді на початку наступного століття морські сили Америки будуть у двадцять разів сильніші за російські, і навіть шведська воєнна фльота буде удвічі сильніша, як фльота прибалтійської Росії. Якщо ніщо не зміниться, тоді в 2005 році Росія буде мати готових до дії всього дві дивізії суходольні і одну дивізію морських піхотинців, обладнаних модерною зброєю і системою зв'язку.

На 1997 рік міністерство оборони дістало тільки 40 процентів запропонованих видатків. Гроші ті становлять біля 17.6 блн. дол., що, на думку міністра оборони Радіонова, вистачить найбільше на шість місяців. (Щоб усунути не дуже приязний до них, але демократично вибраний уряд Таджикістану, росіяни зорганізували повстання і тепер утримують там біля 25,000 вояків. На це в них гроші знаходяться). Америка видає на оборону біля 300 блн. дол. і, на думку колишнього віцепрезидента Комісії оборони, за часів Горбачова, коли б сьогоднішня Росія схотіла видати на пересічного вояка стільки грошей, скільки видає Америка, тоді російські збройні сили мали б максимум 100,000 війська. Не диво теж, коли Алєксандер Лебедь завважив восени минулого року, що російська армія є на грані революції.

Збройні сили Росії в 1996 році були багато слабші в порівнянні зі збройними силами СССР з 1990 року. Ось кілька цифр. Кількість: людей в збройних силах — 4 і 1.3 млн. стратеґічних бомбардувальників — 1,398 і 800; підводних човнів — 323 і 133; воєнних кораблів — 227 і 166; танків — 61,500 і 16,800; артилерії — 66,880 і 18,400; міжконтинентальних атомових ракет — 1,398 і 800.

Існування тих всіх негараздів у збройних силах Росії підтверджує недавня заввага міністра оборони Радіонова: „Найгірша річ з усіх — це те, що я, як міністер оборони, головую над деструктивними процесами в армії і не маю змоги нічого зробити. Росія може невдовзі дійти до того пункту, після якого втримування ракет і атомових систем стане безконтрольним". Тут мова про потребу незвичайно великих видатків на втримування атомової зброї і натяк на можливість атомових катастроф.

Для людей, що про це знали, поразка росіян в Чечні надто великою несподіванкою не була (тим більше, що навіть могутня Америка програла війну у В'єтнамі). Можна теж завважити, що в минулому росіяни були успішні, коли боронили свою вітчину перед ворогом, однак далеко на все були успішні, коли нападали на чужі країни, і то навіть у випадках великої чисельної переваги.

В Україні — не кращі справи

А як же виглядають українські Збройні Сили? Час до часу деякі високопоставлені військовики з великим оптимізмом заявляють, що українські Збройні Сили є здібні до оборони суверенности своєї країни. Та з другої сторони — чуємо з різних місць критичні завваги в бік війська України в абсолютно усіх основних ділянках. Правда, що недомагання ті можуть бути дещо менші засягом.

В основному, Президент Леонід Кучма справи ті розуміє. Ще в грудні 1995 року він заявив: „Ми повинні зробити все, щоб забезпечити нашу армію всім необхідним. Якщо хочемо мати майбутнє нашої держави, то повинні мати сучасне, добре оснащене військо".

В грудні 1996 року, цебто на рік пізніше, Л. Кучма промовляв на розширеному засіданні колеґії Міністерства Оборони. Його критика усіх видів збройних сил України була пригнічуюча: у миротворчих операціях ООН „загинуло 17 чоловік ...це вина командирів, що через нещасні випадки та самогубства пішов з життя кожен другий з сімнадцяти. ... Вимагаю пояснення: чому з 191 механізованих і танкових батальйонів до виконання бойового завдання не готовий жоден? ...За останні роки ми втратили понад 2.5 тисячі чоловік з льотного складу. А в частинах бомбардувальної авіяції боєготовим є лише кожен третій зі штатних екіпажів. З чим же збираємось захищати свій повітряний простір? Адже тільки три льотних частини визнані готовими до цього, 25 — обмежено готовими, а 17 — не готовими до виконання бойових завдань. ...Керівники військово-повітряних сил ...аж надто захоплені ідеями їх комерційного використання. Я доручаю Генеральній прокуратурі розібратися, що тут на користь державі, а що — окремим особам. ...Єдиної для України системи ППО як не було, так і немає. Склад та чисельність чергових сил і засобів протиповітряної оборони і досі не приведені до оперативної потреби... Знаю: скажете, що не має коштів. А я скажу, що бракує відповідальности — на рівні як Міністерства Оборони, так і Кабінету Міністрів. І це за наявності величезних запасів озброєнь та боєрипасів, які потрохи розтягаються... Визначаю крайній термін: така (державна) програма має бути не пізніше другого півріччя наступного року. Загалом оцінюю стан бойової та мобілізаційної готовості військ як неприпустимо низький. ...Дедалі більше призовників ухиляється від військової служби. Але спитайте самі себе: хто у таку армію піде? ...Крадуть уже не тільки продукти, обмундирування... Крадуть і техніку, зброю, беєприпаси. І крадуть з розмахом...".

Що далі?

Останіми часами і російська Державна дума, і популярні кандидати на президента Росії висловили свої територіяльні домагання до України, які нічим добрим не віщують. Деякі українські політики почали публічно говорити про можливість війни з росіянами. Під сучасну пору Росія не спроможна до нападу на Україну. Та за кілька літ ситуація може радикально змінитися. Тут варто взяти до уваги, що Україна не є Францією з першорядним озброєнням, доброю боєвою підготовою та нормальним моральним духом серед членів збройних сил. Якщо б українські Збройні Сили так виглядали, тоді Україна не мусіла б росіян так дуже боятись. Та так воно не є.

Цілком ясно, що зброя українських військ не краща за російську. Під оглядом кількости зброї і людей Росія має величезну перевагу. Основна слабість російських збройних сил полягає в деморалізації офіцерів, і вояків. Та коли їхня економіка вийде з кризи, тоді не має ніякої причини сумніватись, що справи в збройних силах Росії можуть і скоро і радикально змінитись на краще. Тоді президентом Росії буде, мабуть, Лебедь, і коли Державна дума знова прийме простанову про те, що Севастопіль належить до Росії, тоді хто зна, чи Лебедь не буде пробувати ту постанову перевести в життя.

Та з другої сторони, війна з Україною — це не війна з Чечнею. Коли б у Верховній Раді кількість прихильників економіки вільних ринків і українських патріотів зросла до тої міри, що бюджети України виглядали б так, як бюджети хоч якої модерної і сильної держави, тоді ситуація у Збройних Силах України могла б покращати до тої міри, що воєнний конфлікт з Україною міг би стали для росіян досить ризиковною справою.

Г. Бондарівна

Чом стогнеш, Дніпре?

Колись пишалась Україна,
Як виграв святий Дніпро,
Як в його чистих, стрімких водах,
Виднілось небо й срібне дно.

І як писав геній Шевченко,
Про широчінь його і гнів:
„Реве та стогне Дніпр широкий"
Серед розлогих берегів.

Як вітер завивав сердитий,
Горами хвилі підіймав,
І гнав човни козацькі в море,
Де наш козак татарів гнав.

Із кримської землі орду татарську,
Яка роками нищила та грабувала нас,
За що під автономію їм Крим подарували,
Ще й Севастопіль мріють до Росії приєднать?

Реве й по нині Дніпр ревучий,
За океаном чути рев,
Та стогін той страшний, болючий,
Що людські серця й греблі рве.

— О, Дніпре! Бористен! Славутич!
Чом стогнеш болісно й ревеш?
Чом в водах мілких, каламутних,
Ти нині біль і сум несеш?

„Колись я ніс у Чорне море
Прозорі води, мов кришталь,
Та отруїв мене Чорнобиль,
І я несу смертну печаль.

Наш князь Великий Володимир,
У водах цих народ хрестив,
Я віру християнську вилив
В рідній землі, де лиш зумів.

Мої притоки орошали
Священну землю для життя,
Та на моря мене порвали,
Травою заросла вода.

Ряска вкриває водне лоно,
Бензин і дьоготь зверх води,
Не граються пісочком діти,
Безлюдні стали береги.

Зливають фабрики й заводи,
В священні води гидкий бруд,
Помиї, сміття й хемвідходи,
А люди це болото п'ють.

Де ж їм, скажіть, здоров'я взяти?
Здорових виростать дітей?
Коли навчились лиш вбивати
Життя землі й святих ідей?

Як не ревіть, скажіть ви, люди?
І як від болю не стогнать?
Коли наука ваша нищить,
Не маю сил я води гнать!

Подумайте ви, люди, мудро,
Як врятувать землі буття?
Чим орошати рідну землю?
Ви нищите мене й життя!"

* * *

Як Сонце досягне свого зеніту,
ми знов зіткнемось у горнилі літа.
Дурненький, навіщо ти намагаєшся
сховатись від любови у найтемнішому
закутку своєї душі? Вона ж у тебе така світла...
І знов заплутається у волоссі промінь сонця,
о, я помилилась, це ж лише соломина.
Нас знову заворожить запах сіна,
віриш?
Знову крізь куряву сільської дороги
проб'ється божевільний стукіт копит.
А може це стукотить
серце?
Моє чи твоє? —
байдуже.
Як люди розчиняють вікна
назустріч першому весняному сонцю,
так я для тебе
розкрию навстіж усе своє єство.
Як із привітної ромашки
смикатиму промені сонця:
любить — не любить, любить — не любить,
любить!
А насмиканими променями
нагодую коней. І у кожному конячому оці
загориться по літньому сонцю.
А я знову відчую на губах
терпкий присмак твого поцілунку.
Ні за що не повірю,
що годувала коней звичайнісінським сіном,
яке накосили
грубі колгоспники з міцним запахом
горілки, поту і налиплих на губах матюків.
Як Сонце досягне свого зеніту
ми знову зіткнемось у горнилі літа.

Марія Макуха, 15 років,
Київ

Роман Трач

„Генеза" — новий інтелектуальний журнал з України

III

Різні урядники стараються використати своє становище і дати або не дати (без хабаря) дозвіл на ту чи іншу справу. Як сильно хабарництво ввійшло у психіку навіть осіб, які повинні знати краще,, як треба поводитись за кордоном, показує недавній випадок із заступником українського консула в Торонто. Його затримав поліціянт під закидом провадження авта в нетверезому стані (тест крови показав, що справді так було) та інші інкриміновані йому злочини. Не маючи при собі дипломатичних документів, які дали б йому дипломатичний імунітет, щоб вийти з халепи, наш дипломат запропонував канадському поліціянтові хабаря... що стало ще одним обвинуваченням проти нього. („Ukrainian Weekly" з 12-го січня і „Свобода" з 15-го січня 1997 року).

У статті Сергія Грабовського „Від кого залежить незалежність?", яку я назвав раніше прикладом філософського мислення, автор пише, що незалежність найбільше залежить від трьох чинників: від минулого, яке Україна успадкувала від Совєтського Союзу, і яке залишило по собі збанкрутовану економічну систему і евроазіятську бюрократію. Однак народ нарікає не на СССР, а на сьогоднішній Уряд в Києві.

Друга залежність є від сьогодення, яке Грабовський характеризує як байдужність до всього, що не торкається особистих інтересів. Це, мабуть, найкраще висловив один із шахтарів-учасників чергового страйку: „А нам хай дідько буде при владі, аби справно і вчасно платив гроші!" Така байдужість є характерною не тільки серед робітників, її знаходимо в усіх верствах населення. Перебуваючи в Україні влітку 1994 року, я мав нагоду слідкувати за кампанією президентських виборів. Одного дня в родині знайомого мені українця-інженера, коли відбувалися телевізійні дебати між Кравчуком та Кучмою, я попросив господарів включити телевізор. Вони радо це зробили для мене, але самі вийшли з кімнати і почали займатися своїми домашніми справами. А я сидів при телевізорі і з великим зацікавленням слухав кандидатів на президента України, що відповідали на телефонні питання слухачів з усіх кутків України про їхні пляни для майбутнього України. Тоді я був здивований байдужістю моїх господарів, але тепер, по п'яти роках незалежности, бачачи, якими неефективними є Уряд та Верховна Рада, я починаю розуміти їхню байдужість.

Але найбільш небезпечною, на думку Грабовського, є залежність від майбутнього. А майбутнє — це діти, молодь. Якими вони стануть — від того залежить майбутнє України. І тут ситуація не дуже весела: гонитва за доляром є на порядку дня. На Україну суне, „головним чином з північного сходу, напівблатна і геть неукраїнська маскультура..., а тим часом діти у селах центральної України, народжені вже у незалежній державі, розмовляють зі своїми україномовними батьками сленґом-суржиком, настояним на примітивній російській мові своїх улюблених мультфільмів".

В діяспорі дехто з нас вважає, що самостійність України залежить від намірів Росії і від американської підтримки (або її браку). Філософ Грабовський аналізує ситуацію глибше і приходить до висновку, що вона залежна, в першу чергу, від внутрішніх чинників, за його словами, „інколи дуже сумних, які звісна річ, можуть посилюватися з-зовні, але укорінені саме тут, в українському ґрунті". І він закінчує свою статтю словами „... То ж плекаймо цей (ґрунт), ...пам'ятаймо, що

(Закінчення на стор. 3)

ЦИМИ ДНЯМИ ДЕРЖАВНІ чинники Чечні та Росії погодились на співпрацю в ділянці віднайдення пропавших майже 1,500 російських вояків і цивільних громадян. Аслян Масхадов, теперішній керівник Чечні, обіцяв допомогти у пошуках пропавших, дозволити на викопанням ніким не ідентифікованих загиблих і доповнити листу пропавших у боях. Обидві сторони уважають, що з поверненням до своїх домівок евакуованих чеченців буде можливо зібрати додаткові інформації про багатьох осіб.

У ПОНЕДІЛОК, 24-ГО ЛЮТОГО, сотні демобілізованих боснійських вояків, деякі з них на милицях, зупинили рух на передмістю Тульзи, щоб звернути увагу уряду на їхні проблеми. Головною точкою зажалень вояків-демонстрантів було підкреслення факту, що пільги надані їм урядом є майже не існуючі, зокрема коли ідеться про медичний догляд, а отримувані пенсії є такими жалюгідними, що не можна на них вижити. У загальному демонстранти твердили, що існує надто багато проблем серед демобілізованих вояків.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЗСА задумуються над тим чи не відібрати б Мехіко статусу країни, котра не зовсім кооперує у поборюванні наркоманства. Ген. Беррі МекКеффрі, голова бюра Білого Дому для боротьби з наркоманством, підкреслив, що на засіданні всіх державних агенцій боротьби з наркоманією це питання було широко дискутоване, бо останні події в Мехіко пов'язані з найвищими урядовими чинниками країни щодо їх причетности в охороні тих, які займаються перепачкуванням наркотиків мусять бути негайно вирішені. Якщо це станеться, що Мехіко втратить довір'я ЗСА, то це дуже погано відібється на взаємовідносинах обидвох країн.

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ НАЙНОВІШИХ опитів виявляють, що американці є дуже проти того щоб досліджувати можливості продукування клонів людини. В опитах переведених телевізійною мережею Ей-Би-Сі серед 500 дорослих громадян майже 87 відсотків сказали, що клонування людини в будь-якому вигляді повинні бути зовсім заборонені. Крім того, 82 відсотки зазначили, що такі досліди є морально неправильними, але знайшлося 6 відсотків і таких, які хотіли б мати точні відбитки себе. Можливість дублювати людину появилася після того, як наукові дослідники в Шотляндії зуміли створити клона дорослої вівці.

Парлямент...

(Закінчення зі стор. 1)

та призначати членів Кабінету Міністрів не кожного окремо, а лише за списком. Більша частина зауважень стосується статтей 11 і 14 законопроєкту, де передбачено обов'язкову присягу членів Кабінету Міністрів і набуття ними уповноважень лише після заприсяження принайменш двох третин членів Кабінету.

У супроводжувальній записці парляментаристи пишуть, що Конституція України не передбачає присяги на вірність Конституції України членів Кабінету Міністрів, а також, що Конституція не пов'язує набуття ними уповноважень зі заприсяженням. Навпаки, стаття 14 Конституції передбачає, що Кабінет Міністрів набуває уповноважень з моменту призначення Президентом його персонального складу. Положення про те, що відмова члена Кабінету Міністрів присягнути має привести до усунення його з Уряду поширює передбачені Конституцією підстави для припинення уповноважень того чи іншого члена Уряду, вважають депутати.

Міжнародній...

(Закінчення зі стор. 1)

зацією, яка відбулася і в Україні, і в. Литві, тому торговельний обіг між державами зменшився, у 1996 році він становив усього 249 млн. дол. Україна по-кищо не можна запропону-вати Литві багато якісних товарів, тому Литва купує переважно сировину.

В Україну з Литви сьогодні іде багато товарів реекспортного типу. Хоча договір провільну торгівлю між обома країнами підписано, виконанню його перешкоджають бюрократичні заслони, які дуже сильні на нижчому рівні в Україні. Саме тому литовським товарам важко пробитися на український ринок, вважає литовський амбасадор.

„Генеза" — новий...

(Закінчення зі стор. 2)

древні саме доглянутий і виплеканий ґрунт називали словом 'культура'.

Плекання української культури якраз і є метою журналу „Генеза". Журнал плянувася як квартальник, але через фінансову кризу в Україні він виходить нерегулярно, коли редакція збере досить фондів, щоб випустити наступне число. Числа 2 і 3 вийшли за допомогою фонду „Відродження" (фонд Сороса), а видання 4-го здійснено за підтримки амбасади Голляндії в Україні. Мені здається, що нам, в західній діяспорі, теж треба його підтримати, купувати його для себе і для наших бібліотек, і складати пожертви на його пресовий фонд. Як сказано на початку рецензії, досі вийшло чотири числа і їх можна замовляти в ціні 12 ам. дол. за число (включно з пересилкою) у представництві журналу: „Geneza Journal", 1747 Scribner Road, Penfield, N.Y 14526; tel.:(716)381-8006.

О. Кобаса зложив...

(Закінчення зі стор. 1)

давання публікацій з ділянки карпатистики". Фундація встановила Видавництво „Око", з якого появився вже збірник лемківських народних пісень п. з. „Стоїть липка в полі" у 1996 році Никифора Лещишака із спадщини Івана Франка, за редакцією Миколи Мушинки.

Як довідуємося із вступу до цього збірника, О. Кобаса походить із села Мацина Велика в західній Лемківщині, середню школу закінчив у Горлицях і студіював в Українському Технічно-Господарському Інституті в Подєбрадах на заочних курсах. Депортований німцями на роботи, працював на фармі, а після закінчення Другої світової війни перебував у таборах переселених осіб, де провадив крамницю з українськими книжками, як відділ німецької книгарні і там видав у 1948 році дві книжки Павла Савчука. Переселившись з дружиною Ольгою до ЗСА, заробляв він на хліб різною працею, переважно фізичною. Перебуваючи довший час у Честері, Па., був там незвичайно активний у громадському та кооперативному житті, очолював місцеве Товариство „Самопоміч", видавав на циклостилю журнали і заснував аматорський гурток. Переїхавши до Вілліямставну, Н. Дж., в 1963 році включився і там в громадське життя, зокрема працювати в ООЧСУ і серед лемків, які йому завжди найближчі. Тому саме він брав участь у Світовому Конґресі Лемків у Львові в 1994 році та помагав Лемківщині через видання, бо він уважає, що книжки — це найважливіша ділянка в сьогоднішніх часах. Останньо він спонзорував дві монографії — „Олександер Олесь" М. Неврлого та „Лицар волі" М. Мушинки.

Його княжий дар на Бібліотеку ім. В. Стефаника це ще один доказ зрозуміння цього шанувальника книжок для так важливої їх консервації і захования цінних джерельних видань для майбутніх поколінь. Тут знову, як вже в неодній акції, патріотизм звичайно скромних лемків може бути прикладом для інших.

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

Інший західній економіст, який не назвав свого імени, припустив, що звільнення є попереднім заходом прем'єра Павла Лазаренка, який намагається зберегти своє становище. Якщо прем'єр зрезигнує, сказав економіст, вся економічна система зруйнується.

Аналітики вважають, що звільнення міністрів не змінить економічної політики, яку тримають під своєю контролею Л. Кучма, П. Лазаренко і Віктор Пинзеник, віцепрем'єр, відповідальний за проведення реформ.

Торгівці валютою вважають, що зміни в Уряді не матимуть негайного впливу на гривню і ринок облігацій, які через свою прибутковість привабили багато західніх інвесторів.

Як відомо, минулого тижня курс гривні підскочив до майже до рекордового рівня — 1.765 за долар. Причиною цього є, на думку експертів, велика активність чужоземних покупців на ринку облігацій і приплив інвестицій з-за кордону. Однак цього тижня гривня впала до 1.836 за долар у зв'язку з тим, що українські банки скупили долари.

Покищо нікого не призначено на місця звільнених міністрів, однак депутат Сергій Терьохін сказав, що міністром фінансів може стати Ігор Мітюков, колишній заступник міністра фінансів. Депутат також припустив, що міністром економіки призначать голову Фонду Державного Майна Юрія Єханурова, а В. Гурєєв стане міністром машинобудування.

Україна затіснює...

(Закінчення зі стор. 1)

ник Міністерства Оборони України підтвердив американському журналістові зацікавлення близькими стосунками з державами Західньої Европи, він також заявив, що тепер Україна не має безпосередніх плянів вступлення до НАТО.

Речники НАТО підготовляють на місяць березень пропозиції для України, які хоча мають бути не такі широкі, як для інших держав Східньої Европи, але мають виходити далеко поза теперішню участь у „Партнерстві для миру" і оборонні пляни. Як подало до відома Міністерство Оборони України, там відбудуться широкозакроєні військові вправи в рамках „Партнерства для миру", як також Україна запропонувала свою територію та засоби для інших держав, щоб в цей спосіб затіснити військові зв'язки із Заходом та забезпечити приплив твердої валюти в Україну. Інформують також, що Україна стоїть на порозі нових зв'язків з Францією, яка зацікавлена в уживанні далекосяглих летунських засобів, які можна саме дістати з України або Росії. Тому, як заявив французький дипломат, Европа повинна зміцнити свою співпрацю із Україною та Росією в ділянці саме військовій, а зокрема у космосі та в оборонній безпеці.

Савдійці...

(Закінчення зі стор. 1)

обидвох країн, то Білий Дім не виказав аж такого ентузіязму, бо ні президент Б. Клінтон ані віцепрезидент А. Ґор ніґде публічно не виступали зі своїми савдійськими гістьми. Тільки через пресового секретаря Білого Дому, Майкла МекКиррі підтвердили, що відвідини є продовженням дальшого вияву співпраці обидвох країн.

На думку аналітиків, гостра критика зі сторони ЗСА була авважливим фактором у так швидкому приїзді савдійської делегації до Вашінґтону.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УНДОМУ В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. — Місцевий Український Народний Дім, 477 Jeremiah Ave., повідомляє, що Загальні річні збори УНДому відбудуться у неділю, 16-го березня, початок о 2-ій год. після полудня. Присутність членів УНДому обов'язкова.

Вітаємо зі 100-літтям

19-го січня цього року Анні Агафії Когут сповнилось 100 літ з дня народження. Одна з найстарших парафіян церкви св. Володимира в Стамфорді, Конн., і одна з найстарших членів УНСоюзу 350-го Відділу св. Архангела Михаїла, Анна Агафія Когут обходила уродини вдома з родиною, в своїй хаті приймала приятелів і знайомих, котрі складали ювілятці побажання.

Многая літа, Ювілятко!

Стефан Бакай,
секретар 350-го Відділу УНС

А. Когут.

ПОДІЇ

ВИСТАВКА-ПРОДАЖ В МЕНОР ДЖУНІОР КОЛЕДЖІ

Дженкінтавн, Па. — Студійний Осередок Української Культури Менор Джуніор Коледжу влаштовує виставку-продаж українських писанок, подарунків, мистецьких творів та великоднього печива, яка проходитиме в осередку 9-го березня від год. 12-ої до 5-ої після по-лудня. Також відбудеться показ фільму. Вступ — 2 дол. для дорослих, для дітей — 50 ц. У справі інформацій слід телефонувати (215) 885-2360.

„КУДИ А. ЛУКАШЕНКО ВЕДЕ БІЛОРУСЬ?"

Ню Йорк. — Середовище УГВР влаштовує доповідь лідера білоруської демократичної опозиції Зянона Пазняка на тему „Куди А. Лукашенко веде Білорусь?" Доповідь відбудеться у неділю, 2-го березня, в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку. Початок о 2-ій год. після полудня.

БАЛЬ-БЕНЕФІТ ДЛЯ ПРИДБАННЯ КОШТІВ НА ІНВАЛІДСЬКІ ВІЗКИ ДЛЯ ВОЯКІВ УПА

Бранзвик, Огайо. — Парафія місцевої церкви св. Стефана, 1905 Перл ровд, разом з організацією кол. вояків УПА у Пармі, Огайо (голова — Іван Оліяр) влаштовують вечір св. Валентина — „баль для закоханих" з вечерею, який відбудеться в залі згаданої церкви у суботу, 8-го березня, початок о 7-ій год. вечора. Вступ — 20 дол. Гратиме оркестра Созанського-Стахова. Прихід з балю призначений на придбання інвалідських візків для інвалідів Української Повстанської Армії в Україні. За квитками слід звертатися до Кеті Луфт (216) 267-1319, о. Стефана Посаківського (330) 273-6238, або фірми „Карпати ек-спорт" (216) 741-8771.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

д-ра

ІВАНА ДОРОЖИНСЬКОГО

будуть відправлені заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

6-го березня 1997 р. о год. 9-ій ранку
в селі Садки, Залізницького р-ну, Україна;

10-го березня 1997 р. о год. 9-ій ранку
в церкві св. Покрови Божої Матері в Озон Парк, Н.Й.;

11-го березня 1997 р. о год. 8:30 ранку
в церкві Чесного Хреста, Асторія, Н. Й.

Просимо згадати покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

ПОДЯКА

Трагічною смертю 6-го травня 1996 р. відійшла у вічність моя найдорожча доня

бл. п.

АРКАДІЯ ОЛЕНСЬКА ПЕТРИШИН

Цією дорогою складаю найсердечнішу подяку родині, приятелям і знайомим за вислови співчуття, квіти, пожертви на поминальні Божественні Літургії та за щедрі датки на добродійні цілі в пам'ять моєї доні.

Безмежно вдячна о. Левові з церкви св. Юра в Ню Йорку за відслуження похоронних відправ і відпровадження покійної на вічний спочинок на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дякую похоронному заведенню за фахове переведення похорону.

Дякую Андрієві Добрянському та хористам, які своїм співом звеличали похоронні відправи.

Найсердечніша подяка за прощальні слова Володимиру Баранецькому, Богданові Бойчукові, Осипові Данко, Тарасові Гунчакові і Зеновієві Голубець.

Дякую всім, котрі брали участь в похоронних відправах

Нехай Всевишній винагородить вас своїми щедрими ласками.

Горем прибита МАМА

На поминальні Божественні Літургії пожертвували:

Анна Агрес, Анна Андрушків, Юрій і Марія Гончаренки, Марія Дячун, Леся Ґой, Тит і Софія Геврик, Александер і Марія Леськіви, Андрій Ластовецький, Іванна Ничка, Андрій Оленський, Богдан і Роксоляна Сірі, Дарія Сірко, Орися Саляк, Ярослав і Ольга Ставничі, Анастазія Шанайда, Петро Ушак, Теодозій і Ольга Зозулі, Юлія Ховайло.

Квіти на свіжу могилу зложили:

Родина Евгена Агрес, Анна Агрес, Мирон і Ольга Гнатейки, Тиміш і Анна Гнатейки, родина Гойдишів, родина На-заревичів, Микола Лебедь, Зоряна і Крістофер Стіглер, д-р Мирослав і Олена Харкевич, д-р Богдан Харкевич і Роксана Гнатейко Харкевич, Український Науковий Інститут — Гар-вард, Український Інститут Америки.

На Будівельний Фонд Українського Музею:

	200	дол.	Богдан Бойчук і Марія Реваковичі
	150		проф. Тарас і Ольга Гунчаки
по	100		Анна Бойчук, Володимир і Катруся Воловодюки, проф. Роман і Зірка Воронки, Орест і Христина Ганаси, Леся Ганас, Ярослав і Віра Криштальські, Марія Оленська, Зенон і Віра Салевичі, Богдан та Ірина Чайківські, Мирослав і Надя Шміґлі, Маркіян і Наталія Титли, членки 20-го Куреня УСП „Лісові Мавки";
по	50		Оксана Бабюк, Ніна Бих, Данєл і д-р Дарія Боуданна, Ярослав і Марія Вижницькі, д-р Осип Данко, Богдан і Лідія Гайдучки, Іван і Наталія Городецькі, Ігор і Люба Декайли, Теодозій і Ольга Зазулі, д-р Теодозій і Любомира Крупи, Любомир і Дарія Курилки, Григорій та Ірена Кузьми, Олександер і Марія Леськіви, д-р Василь і д-р Дарія Маркусі, Іван і Світляна Марченки, Ірена Охримович, Богдан і Марія Полянські, Олександер Салевич, Гектор Сасмен, Оксана Стеранка, Марта Цимбаліста, Петро і Марта Штомпілі, Марія Шуст, Ярослав і Любов Федуни, д-р Андрій і Тетяна Тершаковці;
	75		Мелянія Банах;
	35		Надія Нагірна;
по	30		Микола і Зірка Галіви, Евген і Наталія Змиї, Роман і Галина Микити, Мирослав і Люба Прокопи, Томас Стокерт і Марія Полянська-Стокерт, Богдан і Христина Певні;
по	25		Борислав і Наталія Білаші, Христина Камінська-Гентиш, Марта Данилюк, Любомира Клачко, Ніна Климовська, Юрій і Христина Навроцькі, Дмитро і Ляриса Пенцаки, Володимир і Олимпія Роговські, Ярослава Рубель, Ен Шапіро, Ольга Шуган, Лідія Фіцалович, д-р Гаймен Зимемберґ, Олександер і Юлія Ховайли, 67-ий Відділ СУА;
	20		Люба Фірчук;
	10		Дарія Карафанович.

На мистецькі видання в Україні:

по	100	дол.	Марія Оленська, Ярослав і Віра Криштальські, Левко Майстренко, Володимир і Ляриса Лисняк;
	80		Григорій Мацик;
по	50		Григорій і Валентина Кузьмичі, Стефан і Іванна Рожанковські, Марта Цимбаліста;
по	25		Зеновій Голубець, Ярослав Пастушенко;
	20		Ярослав Гапій.

На Український Інститут:

по	200	дол.	Йосиф і Марія Лисогір, Андрій і Ліля Пащук;
по	100		Володимир і Христина Баранецькі, д-р Волтер і Мері Петришин, д-р Тарас і Люба Шегедин.

На Пресовий фонд СУА „Наше Життя":

	50	дол.	д-р Олег і д-р Іванна Ратичі.

Гідно вшанували героїнь

Неймовірна сніговія і заметіль не стали перешкодою українській громаді Торонто прибути на традиційне щорічне Свято Героїнь. Це свято відбулося у неділю 16-го лютого ц. р. в заповненій залі Українського Культурного Центру в Торонто. Оригінально прикращена сцена надала відразу настрій святові: дівочий вінок зі стрічками на головній сцені, а збоку — в'язнича стіна за ґратами...

Свято відкрила коротким змістовним словом голова Комітету Українок Канади, Відділ Торонто, Христина Бідяк. Головний мотив її слова, як і доповіді, була самопосвята української жінки в XX столітті.

Головну доповідь прочитала Ольга Заверуха, згадуючи багато жінок-героїнь, та пригадала присутнім, що саме 50 років минає, як Акція „Вісла" насильно виселювала автохтонне українське населення комуністичної Польщі з прадідівських осель. Жорстокі події загнали неодну людину в концентраційні табори, серед них багато невинних жінок, матерів, доньок. Оригінальні були в часі доповіді „вставки" — трагічні спомини колишніх жінок-політв'язнів, які, сидячи за дротами, розказували фрагменти зі свого життя. Ця зорова „дійсність" зробила на присутніх дуже сильне враження, хоч в цілості хотілося почути і щось героїчного, щось, що вливає силу, будує. У споминах взяли участь Надія Дідух, в'язень совєтських тюрем, Оля Еліяшевська, в'язень німецьких тюрем, та Теофіля Стахів, упістка і в'язень польської тюрми; її спомин прочитала Марта Хомин.

Молода студентка, меццо-сопрано Христя Стельмахович приємно виконала „Богородице Діво" Гнатишина та „Коли часом" Франка-Недільського, при акомпаньяменті Ольги Цінкевич, а пізніше дует „За Неман іду", обр. Наруги, з молодим надійним баритоном Сергієм Стельмашенком. Сам Сергій виконав „Повій, вітре, на Вкраїну" та аріозо Гната з опери „Назар Стодоля".

Студент фортепіяну Олексій Розумний з розумінням творів виконав „Токату" А. Філіпенка та „Листок з альбому" С. Людкевича. Приємно було почути нових молодих людей на сцені, які серйозно ставляться до вимог мистецтва.

Дуже сильна була рецитація „Вісла" Іванова у виконанні Мирослави Зінь.

З'єднані хори української церкви св. Димитрія та „Боян" на закінчення заспівали „Богородице Діво" Федоріва, „Летіла зозуля", народна пісня в обробці Листопада, та „Реве та стогне" Шевченка — Козака. Диригував Мирон Максимів.

Українським славнем скінчилося свято, яким присутні доказали, що їм дорога пам'ять тих, які мали мужність і відвагу боротися та терпіти за вимріяне майбутнє України.

Оксана Б. Соколик

Згадали 22-ге січня в Самборі

Серед вісток-ластівок, що перелітають океан з України, на сторінки часописів діяспори, закрадається чорнопере вороння про події в Україні, які залишають читачів у чималому хвилюванні й турботах. Ті турботи за долю української державної мови у вільній Україні, яка й досі „на милицях" в державних установах України, за долю Лаври, за долю війська, Чорноморської фльоти оправдані. Інколи ті темнопері вістки наводять різного роду сумніви, що пронизують питання: Чи скріплятиметься 24-те серпня 1991 року значимістю події 22-го січня 1918-19 рр.? І дальші трепетні питання: чи не пригаснуть в щоденні України ті пориви волі у національній свідомості, щоб зібрати урожай колосків двох історичних дат? Чи у шкільних підручниках історії України заговорять українською мовою в Україні слова, що пролунали на Софійському Майдані в 1918 році: „Сповнилися відвічні мрії, для яких жили і за які вмирали найкращі сини України. Віднині є одна незалежна Українська Народна Республіка". Чи ті слова лиш на сторінках книг історії України та на полицях бібліотек доживатимуть віку...?

Та, нежданно, прийшов лист зі Самбора, а в ньому копія статті авторства голови Товариства „Бойківщина" Василя Семчишина п.з. „Дзвонили дзвони у всіх церквах".

Отже, живе у пам'яті минуле! А це говорить, що житиме і майбуття незалежної України і, отже, слід мені поділитися із змістом, щоби „Дзвони" прогнали чорнопері, нищівні сумніви...

І. Дибко-Филипчак

В історії України записано три події, пов'язані з 22-им січня. В цей день 1918 року у Києві на Софійському майдані було проголошено історичні слова IV Універсалу Української Центральної Ради: „Віднині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною Державою Українського Народу!" Через рік — 22-го січня 1919 року на цій же площі Директорія УНР проголосила: „Віднині зливаються в одно віками відділені одна від одної частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпровська Україна в одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили і за які вмирали найкращі сини України. Віднині є одна Незалежна Українська Народна Республіка!"

Через плин часу, 21-го січня 1990 року, звучав історичний Універсал на Софійському майдані. В цей день, з ініціятиви Народного Руху України, відбувся живий ланцюг — „Українська хвиля", що пов'язувала Київ зі Львовом й Івано-Франківським.

Про історичну дату 1918 року так писав наш країнин, учасник цього історичного акту, хорунжий УГА Михайло Рабій: „Великий незабутній день 22 січня 1918 року. Велична незабутня картина... Вулицями Золотоверхого Києва йдуть та йдуть діти, дівчата в розкішних народних строях, жінки, чоловіки, лавами йде українське військо, сонце ярким промінням блищить на багнетах і високих списах, грають вороні коні кіннотників з довгими шликами на смушевих шапках, йдуть з радістю в очах, з піснею на устах, мають над ними наші прапори, багато, безліч прапорів. Йде похід на Софійський майдан. Дзвенять дзвони по всіх церквах столиці. Грають прекрасно оркестри. Із Софійського собору вийшло духовенство з хоругвами, образами, свічками. Служать Молебень за бажання Українського Народу! Чудово співає хор. Ще ніколи так гарно не співали. Бо ж це співали вільні люди у своїй Вільній Державі!". Та не судилося бути вільними 70 довгих років, ... „років змагань і криваавої боротьби, років національного підйому і років гнітучого смутку, років сліз радощів і років сліз гіркого жалю". Але дочекалися українці великого духовного підйому. „Живий ланцюг, як символ спільноти української нації, об'єднав людей різного віку, соціального стану, службових посад, релігійних переконань, партійності, але однакових у своїй дії і розумінні вимог та потреб народу. „Українська хвиля" змела страх, який насаджувала, впродовж трагічних для нації десятиліть, в душі тоталітарна політична система, прагнучи нівелювати, знищити національний дух народу, єдність дій українців, засвідчила їхнє друге народження на румовищах ГУЛагу". Так писав у лютому 1990 року листок облорганізації НРУ „Віче".

Для забезпечення нерозривности „ланцюга" самбіряни 20 січня виїжджали трьома автобусами на Житомирщину. Вранці наступного дня зайняли визначену дільницю. У кожного — синьо-жовтий прапорець або великий прапор. До самбірян підходять місцеві мешканці, розпитують про історію цього моменту, просять подарувати їм на згадку про цей день прапорці, значки і газети.

Після закінчення акції „Українська хвиля", юнаки Самбірської „Січі", члени районної організації НРУ і Товариства української мови ім. Т. Шевченка „Просвіта" та мешканці села Стрілкович провели віче в м. Корець, всупереч забороні міліції. А в Самборі вранці, 21 січня, на площі біля ринку зібралися ті, хто автобусами поїде для участі в живому ланцюгу на шосе Івано-Франківськ-Львів біля Миколаєва. Колона автобусів із Самбора вирушила о 9 годині через Дрогобич, Мединичі. На будинках по всіх селах, від Самбора до Миколаєва, вивішено національні прапори. Ще ніколи не доводилось їхати під маєвом такої кількости рідних прапорів. Радісні люди вітають автобуси помахами рук або підняттям правої руки, пальці якої складені в латинську букву „V" (В), що означає „вікторія" — перемога, або складені три пальці, що означає тризуб. О 12 год. всі взялися за руки, в кожного прапорець, а через кожних 5-10 чол. — великий прапор. По трасі рухаються в обидва боки вантажні і легкові автомобілі, прикрашені національним прапорцем, навіть вантажівки з іноземними номерами: румунські, німецькі, польські. Водії усміхаються і підносять руку зі знаком „вікторія".

Здається, цей день — вершина радості, духовного підйому, єдності Українського Народу. Самбіряни повернулися додому щасливими і гордими, бо на їх очах відбулася незабутня історична подія і вони були її учасниками.

Поки мовчить Україна...

Слава про заслуженого майстра народної творчости України, лавреата літературно-мистецької нагороди ім. Мирослава Ірчана, Дмитро Пожоджука з гуцульського села Космач, вже давно вийшла поза межі України. Його праці виставлені в багатьох музеях світу, навчальних закладах та приватних колекціях. Його школи писанкарства діють в Тернополі і Кам'янці-Подільському, Франції і Польщі...

В 1994 році Наукова рада Кам'янець-Подільського Педагогічного Інституту висунула Д. Пожоджука на здобуття державної нагороди України ім. Тараса Шевченка, але чиновники в Києві навіть не зареєстрували його кандидатури. В 1995 році Кам'янець-Подільський Педагогічний Інститут висуває Д. Пожоджука на це звання вдруге. Одночасно на цю нагороду висувають Д. Пожоджука і Наукова рада Музею Народної Культури міста Венґожево в Польщі, Науково-методична рада Чернівецького Краєзнавчого Музею, Вчена рада Українського Центру Культурних Досліджень. Але в Києві знову не реєструють кандидатури Д. Пожоджука. В 1996 році Д. Пожоджука висувають на здобуття державної нагороди України ім. Т. Шевченка Товариство „Гуцульщина" у Великобританії та товариство „Гуцульщина" у Львові, але Київ знову мовчить.

А тим часом до визначного майстра вишивки і писанкарства Д. Пожоджука придивилися чужинці, і тепер ряд провідних музеїв та навчальних закладів світу готують кандидатуру Д. Пожоджука на здобуття Нобелівської нагороди. Нещодавно до робітні Д. Пожоджука в Космач загостив польський майстер фотографії Андрій Полєс, а слідом за ним і португальські та голляндські журналісти, щоб підготувати реклямний матеріял про українського мистця. Не стоїть осторонь цієї справи і Франція, де цього року відбудеться презентація персональної виставки вишивок та писанок Д. Пожоджука. Тепер в оселі мистця гостюють журналісти з Парижу, Томас Ґості та Беатрік Бас, які збирають матеріял про самобутнього мистця. Таким чином, поки мовчить Україна, чужинці пропаґують творчість Д. Пожоджука і представляють його до найвищої нагороди.

Володимир Ткаченко,
Київ